

**ความคิดเห็นของสถานประกอบการต่อทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา**
**The Opinions of the Establishments towards the Desired Skills of the
Students under the Cooperative Education of the Faculty of Humanities
and Social Sciences at Khon Kaen University**

สุจิรา ผิวบาง^{1*}
Sujira Piwbang^{1*}

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ปฏิบัติสหกิจศึกษาในปีการศึกษา 2564 ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Method) ศึกษาจากกลุ่มประชากรทั้งหมด คือ พี่เลี้ยงของสถานประกอบการ ที่เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ ควบคุมการปฏิบัติงาน หรือเป็นผู้ประเมินการปฏิบัติสหกิจศึกษาของนักศึกษา จำนวน 384 คน วิเคราะห์ข้อมูลระดับตัวแปรเดียว (Univariate Analysis) โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติสหกิจศึกษา ปีการศึกษา 2564 ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง ร้อยละ 74.48 และเพศชาย ร้อยละ 25.52 เป็นนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ถึงร้อยละ 20.05 รองลงมา คือ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ วิชาเอกพัฒนาสังคม ร้อยละ 16.93 และสาขาที่มีนักศึกษาน้อยที่สุด คือ สาขาวิชาภาษาตะวันตก วิชาเอกภาษาสเปน เพียงร้อยละ 3.39 สถานประกอบการมีร้อยละของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ในภาพรวม ถึงร้อยละ 92.09 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ร้อยละ 96.07 รองลงมา คือ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ร้อยละ 94.92 เป็นที่น่าสังเกตว่าสถานประกอบการมีความคิดเห็นต่อทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าทุกด้าน เท่ากับร้อยละ 87.34

คำสำคัญ: สหกิจศึกษา ความคิดเห็นของสถานประกอบการ ทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา

Abstract

This article aims to study the opinions of the establishments on the desired skills of the Faculty of Humanities and Social Sciences students at Khon Kaen University. They practiced cooperative education in the academic year 2021. A quantitative research methodology was used to collect the study. The population groups were the 384 mentors from the establishments who were responsible for the students' practices or assessment. Univariate analysis was done by using descriptive statistics. The majority of the students who practiced cooperative education in the academic year 2021 were 74.48% females and 25.52% males. 20.05% were students in the Public Administration Department, followed by 16.93% of the students majoring in Social Development, Social Sciences Department. The Western Languages Department had the least number of cooperative education students, only 3.39% of students from the Spanish major. 92.09% of the establishments had an average percentage of opinions on the desired skills among students in the Faculty of Humanities and Social Sciences. Ethics had the highest mean

¹ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ขอนแก่น 40002

¹ Faculty of Humanities and Social Sciences, Khon Kaen University, Khon Kaen 40002

*Corresponding author: e-mail: sujira@kku.ac.th

Received: August 16, 2022, Accepted: September 21, 2022, Published: May 1, 2023

at 96.07%, followed by computer skills and information and communication technology at 94.92%, and problem-solving was below average, equal to 87.34%.

Keywords: Cooperative Education, opinions of the establishments, desired skills of students

บทนำ

ตามยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่นด้านการปรับเปลี่ยนการจัดการศึกษา (Education Transformation) วัตถุประสงค์สำคัญประการหนึ่งคือ การพัฒนานักศึกษาให้มีสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นในอนาคต โดยการขับเคลื่อนผ่านระบบและกลไกหลายรูปแบบและวิธีการ (กองยุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2562) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์จึงได้บรรจุรายวิชาสหกิจศึกษา (Cooperative Education) ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งที่ส่งเสริมให้นำไปใช้ในการจัดการศึกษาของหลักสูตรที่เน้นให้นักศึกษาไปปฏิบัติงานในสถานประกอบการ โดยให้สถานประกอบการซึ่งจะเป็นผู้ใช้บัณฑิตในอนาคตเป็นผู้ประเมินผลการปฏิบัติงานทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของนักศึกษาที่เป็นคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ของตลาดงาน ผลการประเมินดังกล่าวจะถูกนำไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมให้หลักสูตรพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนที่สามารถตอบโจทย์ตามความต้องการหรือความคาดหวังของตลาดแรงงานและผู้ใช้บัณฑิตได้ตามเป้าหมาย ซึ่งจะส่งผลดีต่อการมีงานทำของบัณฑิตในอนาคต (สหกิจศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2564)

การจัดการศึกษาแบบสหกิจศึกษา (Co-operative Education) เป็นการศึกษาร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยกับองค์กรผู้ใช้บัณฑิต เป็นระบบการศึกษาที่เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้รับจากสถานประกอบการอย่างมีระบบ โดยจัดให้มีการเรียนในสถานศึกษาร่วมกับการจัดให้นักศึกษาไปปฏิบัติงานจริงในองค์กรผู้ใช้บัณฑิตในฐานะพนักงานชั่วคราว ณ สถานประกอบการที่ให้ความร่วมมือ นักศึกษาที่เลือกเรียนรายวิชาสหกิจศึกษาสามารถเรียนรู้ประสบการณ์จริงจากการไปปฏิบัติงาน ทำให้ได้รับทราบด้วยตนเองว่าขาดความรู้ในเรื่องใดที่จำเป็นต้องการประกอบอาชีพ รวมทั้งการพัฒนาตนในการอยู่ร่วมกับสังคม การปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อผู้ร่วมงาน และผู้บริหาร รวมทั้งความเจริญก้าวหน้าในเทคโนโลยีสมัยใหม่ ความรู้เหล่านี้มาซึ่งการพัฒนาตนเองของนักศึกษาก่อนที่จะสำเร็จการศึกษา และทำให้นักศึกษาเหล่านั้นเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ สามารถมองเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ และเป็นประชากรที่ทรงคุณค่าของสังคมและประเทศชาติ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้เล็งเห็นถึงประโยชน์ของการนำสหกิจศึกษามาช่วยพัฒนาศักยภาพของนิสิตนักศึกษาให้มีความพร้อมในการประกอบอาชีพ ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ โดยการจัดทำโครงการพัฒนาสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาขึ้น เพราะเล็งเห็นว่า โครงการพัฒนาสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษานี้ เป็นโครงการที่สามารถพัฒนานักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตและตลาดแรงงาน ซึ่งมีส่วนช่วยในการพัฒนาประเทศให้มีความสามารถแข่งขันกับนานาชาติอารยประเทศได้ (สหกิจศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2564)

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้กำหนดอัตลักษณ์ของคณะ ซึ่งหมายถึง คุณลักษณะของบัณฑิตตามเป้าหมายการจัดการหลักสูตรระดับปริญญาตรี คือ KIND ประกอบด้วย 1) K (Knowledge) คือ ความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะในสาขาวิชาที่ศึกษา 2) I (International) คือ ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ และการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม 3) N (Noble) คือ คุณธรรมจริยธรรม และ 4) D (Digital) คือ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ เพื่อให้สาขาวิชา หลักสูตร และหน่วยงาน สนับสนุนสร้างความตระหนักในอัตลักษณ์ของคณะ ตามบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 2564) สำหรับสหกิจศึกษาของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้ตระหนักถึงยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น การจัดการศึกษาแบบสหกิจศึกษา และอัตลักษณ์ของคณะ จึงได้ทำการวิจัยเพื่อวิเคราะห์การประเมินทักษะของนักศึกษาที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา จำนวน 8 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหาแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem

Solving) 2) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) 3) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ (Cross – Cultural Understanding) 4) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) 5) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) 6) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) 7) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) 8) ความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion) ล้วนเป็นทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของคณะ ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อคณะ โดยเป็นข้อมูลเพื่อนำไปวางแผนและพัฒนาการจัดการศึกษาสหกิจศึกษาต่อไป

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความจำเป็นต้องศึกษาความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ปฏิบัติสหกิจศึกษาในปีการศึกษา 2564 เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการรายงานผลการดำเนินงานของหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA (Criteria 4 การดำเนินการจัดการเรียนการสอน (Teaching and Learning Approach) เพื่อทราบทักษะที่โดดเด่นของนักศึกษาแต่ละหลักสูตร และทักษะที่ต้องได้รับการพัฒนาให้กับนักศึกษาของแต่ละหลักสูตร รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา และวางแผนการพัฒนาการจัดการศึกษาสหกิจศึกษาของนักศึกษาในปีถัดไปของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในการฝึกปฏิบัติสหกิจศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) หน่วยการวิเคราะห์ข้อมูลระดับองค์กร (Organization Unit) ซึ่งเป็นข้อมูลความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ปฏิบัติสหกิจศึกษาในปีการศึกษา 2564 จำนวน 160 แห่ง ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้เป็นประชากรที่มีจำนวนจำกัด (Finite Population) โดยสามารถนับจำนวนได้ครบถ้วน คือ พี่เลี้ยงจากสถานประกอบการ ซึ่งเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ ควบคุมการปฏิบัติงาน หรือเป็นผู้ประเมินการปฏิบัติสหกิจ โดยให้พี่เลี้ยงแต่ละคนพิจารณาให้ข้อมูลของนักศึกษาฝึกสหกิจที่อยู่ในความรับผิดชอบเป็นรายบุคคล จำนวนทั้งสิ้น 384 คน

เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) ในรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบสหกิจศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยถูกพัฒนาขึ้นจากการรวบรวมเอกสาร ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาพัฒนาเป็นตัวชี้วัดความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในการฝึกปฏิบัติสหกิจศึกษา 8 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา 2) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม 3) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ 4) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ 5) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ 6) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 7) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ และ 8) ความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบสหกิจศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

วิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS for Windows) และโปรแกรม Microsoft Excel โดยมีข้อมูลจำนวน 384 คน จากนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติสหกิจศึกษา ในปีการศึกษา 2564 ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลระดับตัวแปรเดียว (Univariate Analysis) เพื่อการกระจายของข้อมูลทั่วไป และความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุด และนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ด้วยการบรรยายประกอบตาราง

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาพบว่า นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่ฝึกปฏิบัติสหกิจศึกษา ปีการศึกษา 2564 ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 74.48 รองลงมา คือ เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 25.52 ส่วนใหญ่ คือ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 20.05 รองลงมา คือ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ วิชาเอกพัฒนาสังคม คิดเป็นร้อยละ 16.93 และสาขาที่มีนักศึกษาฝึกปฏิบัติสหกิจศึกษา น้อยที่สุด คือ สาขาวิชาภาษาตะวันตก วิชาเอกภาษาสเปน คิดเป็นร้อยละ 3.39 ทั้งนี้ เนื่องจาก หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาตะวันตก วิชาเอกภาษาสเปน ไม่ได้บังคับให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติสหกิจศึกษาทุกคน (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ร้อยละนักศึกษา จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	ร้อยละ
1. เพศ	
1) ชาย	25.52
2) หญิง	74.48
รวม	100 (384)
2. สาขาวิชา	
1) รัฐประศาสนศาสตร์	20.05
2) ภาษาไทย	13.28
3) สังคมศาสตร์ วิชาเอกสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา	14.06
4) สังคมศาสตร์ วิชาเอกพัฒนาสังคม	16.93
5) ภาษาอังกฤษ	4.95
6) ภาษาตะวันออก วิชาเอกภาษาจีน	9.64
7) ภาษาตะวันออก วิชาเอกภาษาญี่ปุ่น	5.99
8) ภาษาตะวันตก วิชาเอกภาษาสเปน	3.39
9) เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา	12.24
รวม	100 (384)

ความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ผลการวิเคราะห์ พบว่า สถานประกอบการมีร้อยละของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ในภาพรวม เท่ากับร้อยละ 92.09 แปลว่า ดีเยี่ยม (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ในภาพรวม

ภาพรวม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ร้อยละของค่าเฉลี่ย
ความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา	4.60	8.11	41.00	90.00	92.09

ผลการวิเคราะห์ ความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เมื่อพิจารณารายด้าน แยกตามสาขาวิชา พบว่า สถานประกอบการมีความคิดเห็นต่อทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ด้านความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับร้อยละ 98.57 แปลว่า ดีเยี่ยม ส่วนทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าทุกด้าน เท่ากับร้อยละ 89.09 แปลว่า ดี สาขาวิชาภาษาไทย ด้านความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับร้อยละ 95.88 แปลว่า ดีเยี่ยม ส่วนทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าทุกด้าน เท่ากับร้อยละ 85.88 แปลว่า ดี สาขาวิชาสังคมศาสตร์ วิชาเอกสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ทักษะ

ด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับร้อยละ 93.91 แปลว่า ดีเยี่ยม ส่วนทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าทุกด้าน เท่ากับร้อยละ 85.56 แปลว่า ดี **สาขาวิชาสังคมศาสตร์ วิชาเอกพัฒนาสังคม** ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับร้อยละ 96.46 แปลว่า ดีเยี่ยม ส่วนทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าทุกด้าน เท่ากับร้อยละ 90.15 แปลว่า ดีเยี่ยม **สาขาวิชาภาษาอังกฤษ** ด้านความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับร้อยละ 96.84 แปลว่า ดีเยี่ยม ส่วนทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าทุกด้าน เท่ากับร้อยละ 84.21 แปลว่า ดี **สาขาวิชาภาษาตะวันออก วิชาเอกภาษาจีน** ด้านความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับร้อยละ 97.83 แปลว่า ดีเยี่ยม ส่วนทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม และทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าทุกด้าน เท่ากับร้อยละ 86.09 แปลว่า ดี **สาขาวิชาภาษาตะวันออก วิชาเอกภาษาญี่ปุ่น** ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับร้อยละ 95.95 แปลว่า ดีเยี่ยม ส่วนทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าทุกด้าน เท่ากับร้อยละ 87.30 แปลว่า ดี **สาขาวิชาภาษาตะวันตก วิชาเอกภาษาสเปน** ด้านความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับร้อยละ 99.09 แปลว่า ดีเยี่ยม ส่วนทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าทุกด้าน เท่ากับร้อยละ 83.64 แปลว่า ดี และ **สาขาวิชาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา** ด้านความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับร้อยละ 96.17 แปลว่า ดีเยี่ยม ส่วนทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าทุกด้าน เท่ากับร้อยละ 86.17 แปลว่า ดี (ตารางที่ 3)

ผลการวิเคราะห์ ความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เมื่อพิจารณารายด้านและรายข้อ พบว่า ด้านความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.80 คิดเป็นร้อยละ 96.07 แปลว่า ดีเยี่ยม โดยนักศึกษามีกิจกรรมายาท สุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน และวางตัวได้เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.86 คิดเป็นร้อยละ 97.14 แปลว่า ดีเยี่ยม **รองลงมา** คือ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 คิดเป็นร้อยละ 94.92 แปลว่า ดีเยี่ยม โดยนักศึกษาใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่วและมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 คิดเป็นร้อยละ 95.00 แปลว่า ดีเยี่ยม **เป็นที่น่าสังเกตว่า**สถานประกอบการมีความคิดเห็นต่อทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าทุกด้านเท่ากับ 4.37 คิดเป็นร้อยละ 87.34 แปลว่า ดี โดยนักศึกษาแก้ปัญหาเฉพาะหน้า หรือปัญหาที่มีความซับซ้อนด้วยเหตุผลเพื่อความสำเร็จในงานที่ทำ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 4.35 คิดเป็นร้อยละ 86.93 แปลว่า ดี (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและร้อยละความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และสาขาวิชา ที่พิจารณารายด้าน

สาขาวิชา	ความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์																															
	1. ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิสัยญาณและการแก้ปัญหา				2. ทักษะด้านความรู้สารสนเทศและการทำงานร่วมกัน				3. ทักษะด้านความรู้เฉพาะทางและการทำงานร่วมกัน				4. ทักษะด้านความรู้เฉพาะทางและการทำงานร่วมกัน				5. ทักษะด้านความรู้เฉพาะทางและการทำงานร่วมกัน				6. ทักษะด้านความรู้เฉพาะทางและการทำงานร่วมกัน				7. ทักษะด้านความรู้เฉพาะทางและการทำงานร่วมกัน				8. ความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม			
	Mean	SD	Score	Rank	Mean	SD	Score	Rank	Mean	SD	Score	Rank	Mean	SD	Score	Rank	Mean	SD	Score	Rank	Mean	SD	Score	Rank	Mean	SD	Score	Rank	Mean	SD	Score	Rank
สาขาสังคมศาสตร์	4.48	1.25	89.61	4.52	1.14	90.39	4.76	1.18	95.24	4.70	0.92	94.03	4.45	0.93	89.09	4.82	0.74	96.36	4.69	1.37	93.77	4.93	0.45	98.57								
	4.29	1.46	85.88	4.53	1.32	90.59	4.65	1.87	93.07	4.57	1.18	91.37	4.64	1.17	92.75	4.73	1.01	94.51	4.63	1.52	92.55	4.79	0.98	95.88								
	4.28	1.50	85.56	4.34	1.40	86.85	4.70	1.43	93.91	4.55	1.28	91.03	4.55	1.14	90.93	4.67	1.27	93.33	4.47	2.11	89.38	4.63	0.99	92.59								
	4.51	1.39	90.15	4.63	0.31	92.62	4.74	1.31	94.87	4.70	1.07	94.00	4.75	0.79	94.92	4.82	0.84	96.46	4.65	1.71	92.92	4.75	1.16	94.92								
	4.21	1.50	84.21	4.26	1.43	85.26	4.58	1.33	91.58	4.45	0.99	88.95	4.45	1.20	88.95	4.71	0.96	94.21	4.46	1.83	88.12	4.84	0.67	96.84								
	4.30	1.37	86.09	4.30	1.41	86.09	4.70	1.00	93.91	4.65	0.93	93.04	4.30	1.23	86.09	4.59	0.98	91.74	4.35	2.14	86.96	4.89	0.67	97.83								
	4.36	1.43	87.30	4.38	1.28	87.57	4.50	1.57	89.91	4.46	1.16	89.19	4.59	1.10	91.89	4.80	1.04	95.95	4.59	1.65	91.89	4.58	1.21	91.62								
	4.18	1.29	83.64	4.27	1.04	85.45	4.64	1.22	92.73	4.32	0.67	86.36	4.55	1.14	90.91	4.86	0.90	97.27	4.48	1.51	89.70	4.95	0.30	99.09								
	4.31	1.19	86.17	4.45	1.18	88.94	4.71	1.21	94.18	4.56	1.21	91.28	4.66	1.00	93.19	4.66	0.98	93.19	4.57	1.52	91.35	4.81	0.74	96.17								

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พิจารณารายข้อ

รายข้อ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ร้อยละของค่าเฉลี่ย
1. ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา	4.37	0.73	2.00	10.00	87.34
1.1 คิดวิเคราะห์ แยกแยะอย่างเป็นระบบ มีวิจารณญาณ สามารถตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้	4.39	0.71	1.00	5.00	87.76
1.2 แก้ปัญหาเฉพาะหน้า หรือปัญหาที่มีความซับซ้อนด้วยเหตุและผลเพื่อความสำเร็จในงานที่ทำ	4.35	0.75	1.00	5.00	86.93
2. ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม	4.46	0.69	3.00	10.00	89.19
2.1 มีความคิดเชิงวิพากษ์เพื่อประยุกต์ใช้แนวคิด วิธีการ หรือนวัตกรรมต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน	4.41	0.71	1.00	5.00	88.13
2.2 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมุ่งมั่นที่จะให้ผลสัมฤทธิ์ของงานได้ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้	4.51	0.68	1.00	5.00	90.26
3. ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์	4.69	0.56	4.00	15.00	93.72
3.1 มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน หน่วยงาน และผู้ร่วมงานที่มีความแตกต่างกัน	4.70	0.54	1.00	5.00	94.05
3.2 ปรับเปลี่ยนแนวคิด วิธีการ หรือการปฏิบัติที่แตกต่างจากเดิมได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว	4.53	0.63	2.00	5.00	90.55
3.3 แสดงถึงความเคารพให้เกียรติของความแตกต่างหลากหลาย และเห็นคุณค่าของผู้อื่น	4.83	0.44	1.00	5.00	96.56
4. ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ	4.60	0.64	4.00	10.00	91.92
4.1 มีมนุษยสัมพันธ์ ร่วมมือประสานงานกับผู้อื่น และทำงานเป็นทีมได้	4.76	0.51	2.00	5.00	95.21
4.2 ความเป็นผู้นำ บริหารเวลา วางแผน ควบคุม กำหนดระยะเวลา จัดลำดับความสำคัญของงาน ให้สำเร็จตามที่ได้รับมอบหมาย	4.43	0.72	2.00	5.00	88.62
5. ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ	4.57	0.60	5.00	10.00	91.46
5.1 ใช้ภาษาในการรับสารและส่งสาร โดยใช้ถ้อยคำภาษาได้ถูกต้องเหมาะสมตามโอกาส กาลเทศะ และบุคคล	4.62	0.60	2.00	5.00	92.45
5.2 มีทักษะในการใช้ข้อมูลสารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อเพื่อส่งสารหรือรับสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.52	0.60	2.00	5.00	90.47
6. ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	4.75	0.51	5.00	10.00	94.92
6.1 ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่วและมีประสิทธิภาพ	4.75	0.52	2.00	5.00	95.00
6.2 เรียนรู้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และอุปกรณ์สำนักงานได้อย่างเหมาะสมกับลักษณะการปฏิบัติงาน	4.74	0.50	3.00	5.00	94.84
7. ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้	4.58	0.63	6.00	15.00	91.61
7.1 มีความรู้ทางวิชาการในสาขาวิชาที่เรียนเพียงพอที่จะทำงานที่ได้รับมอบหมายได้	4.58	0.62	2.00	5.00	91.67
7.2 ผลงานมีความถูกต้อง ครบถ้วนตามที่ได้อบรมหมาย	4.55	0.64	2.00	5.00	91.04
7.3 มีความรวดเร็วในการเรียนรู้ เข้าใจข้อมูลข่าวสาร และมีวิธีการทำงานตลอดจนการนำความรู้ไป ประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้	4.61	0.64	1.00	5.00	92.14
8. ความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม	4.80	0.51	5.00	10.00	96.07
8.1 มีความซื่อสัตย์ สุจริต รับผิดชอบ มีวินัยและตรงต่อเวลา	4.75	0.58	1.00	5.00	95.00
8.2 มีกิริยามารยาท สุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน และวางตัวได้เหมาะสม	4.86	0.43	1.00	5.00	97.14

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาค้นคว้านี้มีจำนวนสถานประกอบการตอบทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่ฝึกปฏิบัติสหกิจศึกษา ปีการศึกษา 2564 จำนวน 384 คน ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 74.48 รองลงมา คือ เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 25.52 นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่ฝึกปฏิบัติสหกิจศึกษา ปีการศึกษา 2564 ส่วนใหญ่ คือ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 20.05 รองลงมา คือ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ วิชาเอกพัฒนาสังคม คิดเป็นร้อยละ 16.93 และสาขาที่มีนักศึกษาศึกษาฝึกปฏิบัติสหกิจศึกษาน้อยที่สุด คือ สาขาวิชาภาษาตะวันตก วิชาเอกภาษาสเปน คิดเป็นร้อยละ 3.39 ทั้งนี้ เนื่องจาก หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาตะวันตก วิชาเอกภาษาสเปน ไม่ได้บังคับให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติสหกิจศึกษาทุกคน สถานประกอบการมีร้อยละของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ในภาพรวม เท่ากับร้อยละ 92.09 แปลว่า ดีเยี่ยม เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด เท่ากับร้อยละ 96.07 แปลว่า ดีเยี่ยม รองลงมา คือ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เท่ากับร้อยละ 94.92 แปลว่า ดีเยี่ยม เป็นที่น่าสังเกตว่าสถานประกอบการมีความคิดเห็นต่อทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าทุกด้าน เท่ากับร้อยละ 87.34 แปลว่า ดี

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่ปฏิบัติสหกิจศึกษา ปีการศึกษา 2564 รายข้อ พบว่า ในทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา นักศึกษาคิดวิเคราะห์ แยกแยะอย่างเป็นระบบ มีวิจารณญาณ สามารถตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ร้อยละของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 87.76 แปลว่า ดี ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม นักศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมุ่งมั่นที่จะให้ผลสัมฤทธิ์ของงานได้ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 ร้อยละของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 90.26 แปลว่า ดีเยี่ยม ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ นักศึกษาแสดงถึงความเคารพให้เกียรติของความแตกต่างหลากหลาย และเห็นคุณค่าของผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83 ร้อยละของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 96.56 แปลว่า ดีเยี่ยม ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ นักศึกษามีมนุษยสัมพันธ์ ร่วมมือประสานงานกับผู้อื่น และทำงานเป็นทีมได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76 ร้อยละของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 95.21 แปลว่า ดีเยี่ยม ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ นักศึกษาใช้ภาษาในการรับสารและส่งสาร โดยใช้ถ้อยคำภาษาได้ถูกต้องเหมาะสมตามโอกาส กาลเทศะและบุคคล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 ร้อยละของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 92.45 แปลว่า ดีเยี่ยม ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร นักศึกษาใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่วและมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 ร้อยละของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 95.00 แปลว่า ดีเยี่ยม ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ นักศึกษามีความรวดเร็วในการเรียนรู้ เข้าใจข้อมูลข่าวสาร และมีวิธีการทำงานตลอดจนการนำความรู้ไป ประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 ร้อยละของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 92.14 แปลว่า ดีเยี่ยม และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม นักศึกษามีกิริยามารยาท สุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน และวางตัวได้เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.86 ร้อยละของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 97.14 แปลว่า ดีเยี่ยม

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา ความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ปฏิบัติสหกิจศึกษาในปีการศึกษา 2564 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด เท่ากับร้อยละ 96.07 รองลงมา คือ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เท่ากับร้อยละ 94.92 เป็นที่น่าสังเกตว่าสถานประกอบการมีความคิดเห็นต่อทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา

ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าทุกด้าน เท่ากับร้อยละ 87.34 แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อแปลความแล้วในทุกด้านอยู่ในระดับดีเยี่ยม สอดคล้องกับการวิจัยของ กมรัตน์ และคณะ (2558) ทำการศึกษาเรื่อง ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี ประกอบด้วย ทักษะ 7C ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา ทักษะด้านการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะด้านอาชีพและการเรียนรู้ ผลการศึกษาพบว่า ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาลทุกชั้นปีโดยรวมอยู่ในระดับดี นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานของ พิชากรณ์ (2561) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ผลการศึกษาพบว่าระดับความสามารถทางทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกชัย (2556) ศึกษาเรื่อง แนวโน้มการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่ ที่พบว่า ในแต่ละองค์ประกอบ ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม คือ มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี คือ มีทักษะการรู้ การใช้และการจัดการด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี สารสนเทศให้เท่าทันอยู่เสมอ และทักษะชีวิตและการทำงาน คือ มีทักษะในการปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมและสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ แต่เมื่อพิจารณารายด้านมีความแตกต่างจากงานวิจัยของกมรัตน์ และคณะ (2558) ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยดังกล่าว นักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ส่วนการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ นักศึกษาในแต่ละคณะ สาขาวิชาอาจมีความโดดเด่นของแต่ละทักษะที่แตกต่างกัน

2. สถานประกอบการมีความคิดเห็นต่อทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ สาขาวิชาภาษาไทย สาขาวิชาภาษาอังกฤษ สาขาวิชาภาษาตะวันออก วิชาเอกภาษาจีน สาขาภาษาตะวันตก วิชาเอกภาษาสเปน และสาขาวิชาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ด้านความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งมีความแตกต่างจากสาขาวิชาสังคมศาสตร์ วิชาเอกสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มีทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ ค่าเฉลี่ยสูงสุด สาขาวิชาสังคมศาสตร์ วิชาเอกพัฒนาสังคม และสาขาวิชาภาษาตะวันออก วิชาเอกภาษาญี่ปุ่น มีทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยแต่ละสาขาวิชามีความโดดเด่นของทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติสหกิจศึกษาที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชากรณ์ (2561) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ผลการศึกษาพบว่า การเปรียบเทียบความสามารถทางทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ สุขภาพ และกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีระดับความสามารถทางทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงอาจสรุปได้ว่าสถานประกอบการมีความคิดเห็นต่อทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาในแต่ละสาขาวิชาที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความโดดเด่นของสาขาวิชานั้น ๆ โดยในสาขาวิชาที่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นที่ต่ำในทักษะด้านต่าง ๆ ควรพัฒนาทักษะนั้น ๆ เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของสถานประกอบการต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงพัฒนา

1. ความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พบว่า ด้านความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับร้อยละ 96.07 ส่วนทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าทุกด้าน เท่ากับร้อยละ 87.34 ซึ่งให้เห็้นว่านักศึกษาควรได้รับการพัฒนาทักษะดังกล่าวมากกว่าทักษะอื่น ๆ ดังนั้นเพื่อให้นักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติสหกิจศึกษาในอนาคต มีทักษะตามความต้องการของสถานประกอบการและมีทักษะที่พึงประสงค์ รวมทั้งสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ หลักสูตร สาขาวิชา หรือคณะฯ ควร

ส่งเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหาแก่นักศึกษา เกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์ แยกแยะ
อย่างเป็นระบบ มีวิจารณญาณ สามารถตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้ รวมทั้งแก้ปัญหาเฉพาะหน้า หรือปัญหาที่มี
ความซับซ้อนด้วยเหตุและผลเพื่อความสำเร็จในงานที่ทำยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลระดับตัวแปรเดียว
(Univariate Analysis) อาจไม่ครอบคลุมประเด็นที่ต้องการทราบความคิดเห็นของสถานประกอบการต่อทักษะ
ที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไปควรใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ทราบข้อมูล
เชิงลึกเกี่ยวกับความคิดเห็นของสถานประกอบการต่อทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ที่ฝึกปฏิบัติสหกิจศึกษา
รวมทั้งควรพิจารณาลักษณะและรูปแบบงานที่นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติ เนื่องจากสถานประกอบการต่างมีความ
ต้องการทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นในระดับที่แตกต่างกัน

2. การวิจัยในครั้งนี้ พบว่า ความคิดเห็นของสถานประกอบการต่อทักษะด้านการคิดอย่างมี
วิจารณญาณ และการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าทุกด้าน เท่ากับร้อยละ 87.34 ดังนั้น ควรสนับสนุนโครงการ
หรือการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหานักศึกษา
เพื่อให้นักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติสหกิจศึกษาในอนาคต มีทักษะตามความต้องการของสถานประกอบการและมี
ทักษะที่พึงประสงค์ รวมทั้งสอดคล้องกับนโยบายหรือพันธกิจของคณะและมหาวิทยาลัย

3. การวิจัยในครั้งนี้ เก็บข้อมูลจากสถานประกอบการที่นักศึกษาฝึกปฏิบัติสหกิจศึกษา ในการวิจัยครั้ง
ต่อไปควรเก็บข้อมูลจากนักศึกษาถึงการนำความรู้ที่ได้จากการฝึกปฏิบัติสหกิจศึกษาไปใช้ประโยชน์ และสิ่งที่
นักศึกษาเสนอแนะต่อสาขาวิชา/คณะ ซึ่งผลการศึกษาที่ได้อาจเป็นประโยชน์ต่อหลักสูตรสำหรับการปรับปรุง
และการเตรียมความพร้อมการฝึกปฏิบัติสหกิจศึกษาในรุ่นต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณกลุ่มวิจัยและบริการวิชาการ งานยุทธศาสตร์และวิจัย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
ที่สนับสนุนทุนในการทำวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรัช วงศ์กันันท์หัวหน้า รองคณบดีฝ่าย
วิชาการและการต่างประเทศ ที่ช่วยเหลือให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ตลอดจนตรวจสอบข้อบกพร่องต่าง ๆ มา
โดยตลอด สุดท้ายขอขอบคุณสถานประกอบการที่ให้ความอนุเคราะห์รับนักศึกษาไปปฏิบัติสหกิจศึกษาและให้
ความร่วมมือในการทำแบบสอบถามความคิดเห็นต่อทักษะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา จนทำให้งานวิจัยเรื่องนี้
สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- กมลรัตน์ เทอร์เนอร์ ลัดดา เหลืองรัตนมาศ สราญ นิรันดร์ จิราภรณ์ จันทร์อารักษ์ บุญเดือน วัฒนกุล, และทุติยรัตน์ รื่นเรือง.
2558. ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษายุทธศาสตร์ในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี. วารสารพยาบาลกระทรวง
สาธารณสุข. 25(2): 178-193.
- กองยุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2562. แผนยุทธศาสตร์การบริหาร มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2563-2566. โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น. 180 หน้า.
- คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 2564. ประกาศเรื่อง อัตลักษณ์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
[Online]. Available: <https://huso.kku.ac.th/img/news/Student/Announcement/1/อัตลักษณ์คณะมนุษยศาสตร์.pdf>. (สืบค้นเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2565).
- พิชารณณ์ เพ่งพิศ. 2561. ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิทยาเขตกำแพงแสน. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 18(1): 118-138.
- สหกิจศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2564. ความเป็นมาของสหกิจศึกษา. [Online].
Available: <https://hsintern.kku.ac.th/site/content/24>. (สืบค้นเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2565).
- เอกชัย พุทธสอน. 2556. แนวโน้มการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่. [Online]. Available:
<http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/42991>. (สืบค้นเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2565).